

10 VRAGEN EN ANTWOORDEN OVER.....

De Avg: partijen, beginselen en begrippen

1. WAAR GAAT DE AVG OVER?

In de Algemene verordening gegevensbescherming, ook wel de Avg of met de Engelse afkorting GDPR genoemd, wordt beoogd de privacygevoelige gegevens te beschermen. De Avg stelt regels aan organisaties die met persoonsgegevens werken. De Avg vervangt per 25 mei 2018 de Nederlandse privacywet (Wbp). Veel blijft hetzelfde, maar de Avg brengt ook een aantal veranderingen en aanscherpingen met zich mee. Lees hier meer over in ons [dossier Avg](#).

2. WAT ZIJN PERSOONSgegevens?

Persoonsgegevens (personal data) zijn alle gegevens die informatie bevatten over een persoon. Dat kan direct zijn, maar ook indirect als het gegeven tot een persoon te herleiden is. Persoonsgegevens zijn dus niet alleen namen en adressen, maar kunnen ook zijn: IP-adressen, postcodes met huisnummer, foto's, medische gegevens of bijvoorbeeld (herleidbaar) surfgedrag. Het e-mailadres info@nederlandict.nl bevat geen informatie over een persoon (het is niet herleidbaar tot een persoon) en is dus geen persoonsgegeven. Het e-mailadres john.smit@bedrijf.nl bevat wél persoonsgegevens, namelijk de naam van de persoon John Smit (en de informatie dat hij werkzaam is voor bedrijf).

3. WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN EEN 'GEWOON' EN EEN 'BIJZONDER' PERSOONSgegeven?

Aan het verwerken van bepaalde gevoelige persoonsgegevens worden extra wettelijke eisen gesteld. Deze gegevens heten 'bijzondere persoonsgegevens'. Bijzondere persoonsgegevens zijn genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, gegevens over gezondheid of met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid en gegevens die informatie bevatten over: ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond. Ook voor gegevens van strafrechtelijke aard gelden extra wettelijke eisen.

4. WANNEER IS ER SPRAKE VAN VERWERKING VAN PERSOONSgegevens?

Bij de verwerking van persoonsgegevens gaat het kort gezegd om alle handelingen die met persoonsgegevens kunnen worden uitgevoerd. Als je persoonsgegevens verzamelt, bewaart, bijwerkt, kunt opvragen, gebruiken, verstrekken of vernietigen, dan ben je bezig met het verwerken van persoonsgegevens. Worden er geen persoonsgegevens verwerkt? Dan is de Avg niet van toepassing. Dat zal echter niet snel het geval zijn.

5. WIE IS ...?

Vijf partijen die veel in de Avg worden genoemd zijn:

- De **betrokkene** (data subject) = persoon over wie de persoonsgegevens informatie bevatten.
- De **verwerkingsverantwoordelijke** (controller) = degene die doel en middelen van de verwerking bepaalt.
- De **verwerker** (processor) = partij die (als leverancier) persoonsgegevens verwerkt in opdracht en ten behoeve van de verwerkingsverantwoordelijke (diens klant).
- De **Autoriteit persoonsgegevens** (AP) = de Nederlandse toezichthouder die de Avg handhaaft. Taken van de AP zijn onder meer: toezicht, advisering, voorlichting en internationale taken.
- De **Functionaris voor de gegevensbescherming** (DPO) = interne toezichthouder. Zie hierover onze serie [Avg uitgelegd deel 1](#).

6. WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN DE VERWERKER EN DE VERWERKINGS-VERANTWOORDELIJKE?

In de Avg staan veel regels die specifiek gelden voor ofwel de 'verwerkingsverantwoordelijke' ofwel voor de 'verwerker'. Het is dus belangrijk om te weten of je verwerker over verwerkingsverantwoordelijke bent.

De Avg geeft aan dat je als verwerkingsverantwoordelijke wordt aangemerkt als je (al dan niet samen met een andere verwerkingsverantwoordelijke) het doel van en middelen voor de verwerking vaststelt.

Een voorbeeld: als leverancier beschik je waarschijnlijk over een CRM-administratie met daarin gegevens over jouw klanten (persoonsgegevens). Jij bepaalt wat er met de gegevens gebeurt en waarom je die persoonsgegevens verzamelt (wel/niet mede ten behoeve van facturering wel/niet mede ten behoeve van nieuwsbrieven, etc.). Dat is het doel. Jij bepaalt ook wat die CRM-administratie mag kosten, wie er mee mogen werken en welke software je daarvoor gebruikt. Dit zijn de middelen. Als leverancier voelt dit als 'jouw' CRM-administratie. *Je bent verwerkingsverantwoordelijke.*

Een verwerkingsverantwoordelijke kan het feitelijk beheer over de verwerking van de persoonsgegevens aan een andere partij, zoals een ICT-leverancier, uitbesteden. Deze door de verwerkingsverantwoordelijke ingeschakelde partij wordt in de Avg de verwerker genoemd. Dit is altijd een persoon of organisatie die niet ondergeschikt is aan de verwerkingsverantwoordelijke, oftewel een externe partij. Als verwerker heb je 'feitelijke beschikkingsmacht' over de persoonsgegevens. Dat betekent dat de verwerking door jou

gepaard gaat met de mogelijkheid om hierop enige invloed uit te oefenen. Het is niet van belang of je deze invloed daadwerkelijk uitoefent. Een voorbeeld: je levert als SaaS-dienst een CRM-administratie aan klanten. Het is de CRM-administratie 'van de klant', maar jij kan bij de data voor bijvoorbeeld service en onderhoud. *Je bent verwerker.*

Kortom: als jij bepaalt wat er met de gegevens gebeurt en waarom ('jouw' data) dan ben je waarschijnlijk verwerkingsverantwoordelijke. Als jij data 'van de klant' als onderdeel van je dienstverlening verwerkt voor de klant, dan ben je waarschijnlijk verwerker.

7. WAT GELDT SPECIFIEK VOOR DE VERWERKINGSVERANTWOORDELIJKE?

Veel van de bepalingen uit de Avg zijn specifiek van belang voor de verwerkingsverantwoordelijke. Andere begrippen, zoals het hebben van een [register van verwerkingen](#), beveiliging en het hebben van een [verwerkersovereenkomst](#) richten zich niet alleen op de verwerkingsverantwoordelijke, maar ook op de verwerker. Een paar begrippen die vooral van belang zijn voor de verwerkingsverantwoordelijke:

- **Doel:** persoonsgegevens mogen alleen voor, door de verwerkingsverantwoordelijke welbepaalde, vooraf uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld. Vervolgens mogen de persoonsgegevens alleen verder worden verwerkt voor doeleinden die met dat vooraf omschreven doel verenigbaar zijn.
- **Grondslag:** de verwerkingsverantwoordelijke mag alleen gegevens verwerken als hij daarvoor *grondslag* heeft. De grondslagen worden genoemd in [artikel 6 Avg](#) (voor 'gewone' persoonsgegevens), artikel 9 Avg (voor bijzondere persoonsgegevens) en artikel 10 Avg (strafrechtelijke gegevens). In artikel 7 en 8 Avg worden nadere eisen gesteld aan de grondslag 'toestemming'.
- **Transparantie:** de verwerkingsverantwoordelijke heeft de plicht de betrokkene te informeren. Zie hierover serie [Avg uitgelegd deel 2](#).
- **Rechten betrokkene:** de verwerkingsverantwoordelijke moet de rechten van betrokkenen, zoals recht op inzage, recht op verbetering en recht op dataportabiliteit respecteren. Zie meer hierover in onze serie [Avg uitgelegd deel 8](#).
- **Melden inbreuk in verband met persoonsgegevens (datalek):** het is de taak van de verwerkingsverantwoordelijke om alle datalekken te documenteren en bepaalde datalekken te melden aan de AP en/of betrokkenen.
- **Privacy impact assessment:** een data Privacy Impact Assessment (PIA) is een verplicht instrument om vooraf na te denken over de privacy-risico's van een bepaalde gegevensverwerking en deze risico's vervolgens te verkleinen door aanpassingen te doen. Lees meer hierover in onze serie [Avg uitgelegd deel 6](#).

8. WAT GELDT VOOR DE VERWERKER EN DE VERWERKINGSVERANTWOORDELIJKE?

Een paar begrippen die zowel voor de verwerkingsverantwoordelijke als voor de verwerker relevant zijn:

- **Verwerkersovereenkomst:** als een verwerkingsverantwoordelijke een verwerker inschakelt, moeten partijen bepaalde afspraken maken met elkaar over de verwerking. Deze afspraken over de verwerking van persoonsgegevens kunnen worden uitgewerkt in een verwerkersovereenkomst. Meer over de verwerkersovereenkomst en een voorbeeld van Nederland ICT lees je in serie [Avg uitgelegd deel 9](#).
- **Beveiliging ('technische en organisatorische maatregelen')**: nieuw in de Avg is dat de verwerker naast de verwerkingsverantwoordelijke ook een zelfstandige plicht heeft om 'passende technische en organisatorische maatregelen' te treffen om een 'op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen'. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan: pseudonimisering en versleuteling, het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen en diensten te garanderen en het vermogen om bij een incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen (back ups, redundantie).
- **Registerplicht:** zowel de verwerker als de verwerkingsverantwoordelijke moeten een register bijhouden van alle verwerkingsactiviteiten. Meer hierover in serie [Avg uitgelegd deel 5](#).

9. WAT GELDT SPECIFIEK VOOR DE VERWERKER?

Overigens geldt voor een aantal van deze begrippen dat de verwerkingsverantwoordelijke de verwerker uiteraard wel kan vragen te assisteren (bij wijze van aanvullende dienstverlening), bijvoorbeeld bij het doen van [een PIA](#) of het inrichten van de [rechten van betrokkenen](#).

Ook moet de verwerker de verwerkingsverantwoordelijke van informatie voorzien die helpt bij het kunnen melden en bijhouden van datalekken. De Avg verplicht de verwerker bijvoorbeeld om aan de verwerkingsverantwoordelijke melding te maken van iedere *'inbreuk op de beveiliging die per ongeluk of op onrechtmatige wijze leidt tot de vernietiging, het verlies, de wijziging of de ongeoorloofde verstrekking van of de ongeoorloofde toegang tot doorgezonden, opgeslagen of anderszins verwerkte gegevens'* (oftewel: datalek). Bij die melding moet je als verwerker bepaalde informatie voegen over het incident, de waarschijnlijke gevolgen, contactgegevens en de getroffen en te treffen maatregelen.

10. WAT KUNNEN DE JURISTEN VAN NEDERLAND ICT VOOR DE ICT-LEVERANCIER BETEKENEN?

Data Pro

Om ICT-bedrijven in hun rol van data processor op weg te helpen bij de implementatie van de Avg, hebben we de Data Pro-dienstverlening ontwikkeld: Data Pro helpt je in [vijf stappen](#) om blijvend te voldoen aan de nieuwe privacyregels voor het verwerken van persoonsgegevens. Meer informatie over de Data Pro-dienstverlening is [hier](#) te vinden.

Standaard verwerkersovereenkomst

De juristen van Nederland ICT hebben ten behoeve van leden van Nederland ICT een Standaard verwerkersovereenkomst opgesteld. Leden van Nederland ICT kunnen deze Standaard verwerkersovereenkomst downloaden via [MijnNederlandICT](#) (heb je hiervoor nog geen inloggegevens, neem dan [contact](#) met ons op). Niet-leden kunnen deze Standaard verwerkersovereenkomst [hier bestellen](#).

Helpdesk Avg

Via de [Helpdesk Avg](#) geven onze juristen onder meer advies en ondersteuning bij vraagstukken op het gebied van de Avg. Overige juridische vragen kunnen worden neergelegd bij de [Helpdesk Juridisch](#). Nederland ICT organiseert ook [verschillende workshops en bijeenkomsten](#) op het gebied van 'privacy', waar leden van Nederland ICT kosteloos aan kunnen deelnemen. Ben je nog geen lid en wil je ook profiteren van deze en vele andere mogelijkheden van het lidmaatschap? [Bekijk de voordelen!](#)

Meer informatie

Meer informatie over de achtergrond van de Avg is te vinden op de [Avg dossier-pagina](#). Wil je regelmatig een update ontvangen met nieuws, publicaties en andere informatie over de Avg? Meld je dan aan voor onze [nieuwsbrief Avg](#).